

УДК 336.13.051

Портна О.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
докторант кафедри економічної теорії
та економічних методів управління**Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СУКУПНОГО ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

THE WAYS OF INCREASING EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF THE COMBINED FINANCIAL POTENTIAL OF UKRAINE

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто напрями та шляхи ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України. Для обґрунтування удосконалення структури використання сукупного фінансового потенціалу країни, змін у співвідношенні використання фінансових ресурсів за рахунок збільшення частки, що спрямовується на розвиток реального сектору, а також шляхів вкладення ресурсів запропоновано рейтинговий підхід до визначення пріоритетності галузей економіки з точки зору ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

Ключові слова: сукупний фінансовий потенціал України, реалізація, ефективність.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрены направления и пути эффективной реализации совокупного финансового потенциала Украины. Для обоснования усовершенствования структуры использования совокупного финансового потенциала страны, изменений в соотношении использования финансовых ресурсов за счет увеличения части, которая направляется на развитие реального сектора, а также путей вложения ресурсов предложен рейтинговый подход к определению приоритетности отраслей экономики с точки зрения эффективной реализации совокупного финансового потенциала Украины.

Ключевые слова: совокупный финансовый потенциал Украины, реализация, эффективность.

ANNOTATION

The article describes the directions and ways of implementing effectively the combined financial potential of Ukraine. To justify the improvement of the structure of using the combined financial potential of the country, changes in the ratio of financial resources by increasing the portion that is directed at the development of the real sector, as well as the ways of investing resources, a rating approach to the definition of priority sectors of the economy in terms of effective implementation of the combined financial potential of Ukraine has been suggested.

Keywords: combined financial potential of Ukraine, implementation, efficiency.

Постановка проблеми. У сучасних умовах України економічна стабілізація формується здебільшого у фінансовому просторі, тому важливою проблемою є ефективне використання фінансових ресурсів як повсякденної складової зміцнення сукупного фінансового потенціалу країни. Від цього залежить рівень і динаміка розвитку як усіх складових, так і сукупного фінансового потенціалу країни загалом. Актуальність дослідження напрямів та шляхів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України зумовлена необхідністю забезпечення його стабільного функціонування і розширеного відтворення. Тому

наукові підходи й інструментарій підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни в сучасних умовах набувають виняткового значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом, питання ефективності функціонування фінансових ресурсів різних складових сукупного фінансового потенціалу України є досить глибоко дослідженими вітчизняними вченими. Їх розглядали А. Гриценко, В. Геєць, В. Глушенко, Ю. Кіндзерський, Л. Лисяк, І. Чугунов та багато інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Але, як показав аналіз наукових напрацювань, остаточно не вирішеними залишається низка питань як теоретичного, так і практичного характеру, серед яких чільне місце займає питання ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України. Практично немає наукових публікацій, спрямованих на висвітлення напрямів та шляхів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

Мета статті полягає у запропонуванні та науковому обґрунтуванні напрямів і шляхів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економіка України має набутися стабільного характеру. Це означає необхідність її оздоровлення, і двигуном такого оздоровлення має стати сукупний фінансовий потенціал України, який у країні є і який має постійно як накопичуватися, так і ефективно використовуватися.

Узагальнення стану і тенденцій формування та використання фінансових ресурсів національної економіки, а отже, сукупного фінансового потенціалу України, а також опрацювання досліджень відомих українських учених [2, с. 228; 3] дозволило окреслити низку певних проблем, які притаманні національній фінансово-економічній сфері:

– фінансові обмеження залишаються основним фактором гальмування національної економіки, що пов'язано з нестачею власних фінансових ресурсів у суб'єктів господарювання (суб'єктів сукупного фінансового потенціалу країни) та недостатністю зовнішніх джерел фінансування;

– дефіцит власних коштів, які є основним джерелом фінансування, спричинений незадовільним фінансовим станом підприємств, стагнацією промислового виробництва;

– висока вартість кредитних ресурсів, які є другим за значенням джерелом фінансування, ускладнює їх залучення до фінансування, особливо для низькорентабельних підприємств, які потребують модернізації, неспроможні залучати довгострокові кредити;

– державна підтримка у формі прямого фінансування має суттєві бюджетні обмеження та занадто забюрократизована;

– домінування механізмів самофінансування і обмеженість зовнішніх джерел залучення коштів спричинює консервацію існуючої структури економіки, не забезпечує перерозподіл фінансових ресурсів у галузі, де можливе їх швидке розширене відтворення, гальмує прогресивні структурні зрушення у національному господарстві, що обумовлює потребу вдосконалення механізмів фінансування.

Зазначене чітко акцентує увагу на основних проблемах ефективного функціонування фінансових ресурсів, а отже, і розширеного відтворення сукупного фінансового потенціалу України на основі визначення напрямів та шляхів його ефективної реалізації.

Спираючись на дослідження фінансової ефективності різних складових сукупного фінансового потенціалу України [7; 8; 10] та розглядаючи їх у світлі наших проблем, слід зазначити, що шляхи підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни пов'язані з безперервним пошуком можливостей розширеного відтворення фінансових ресурсів й мобілізацією наявних резервів. Резерви підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни відбивають потенційні можливості росту результативності й корисної віддачі використання фінансових ресурсів. Ефективною реалізацією можна вважати можливість сукупного фінансового потенціалу країни отримувати доходи. Саме на цьому ми будемо своє бачення визначення та підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни. Уважаємо за потрібне окреслити такий важливий методологічний момент: при економічному оцінюванні реалізації сукупного фінансового потенціалу країни результатом виступає величина його приросту. Отже, ефективною реалізацією вважаємо той приріст ВВП, який досягається за рахунок використання сукупного фінансового потенціалу України.

Досліджуючи потенціал національної промисловості й розглядаючи економіку України як цілісний комплекс, Ю. Кіндзерський [4] наголошує на тому, що слід визначатися з лідерами «економічних перегонів», тобто яким галузям або видам діяльності слід віддавати економічну перевагу у трансформаційних процесах. Наукові доробки вченого свідчать, що

виходячи із світового досвіду і національних особливостей економічного потенціалу України основним системоутворюючим елементом економіки держави має лишатися промисловість. Розглянемо дане твердження через призму ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України. Для цього опрацюємо важливе завдання визначення ефективної структури використання сукупного фінансового потенціалу країни.

Для обґрунтування напрямів та шляхів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України на основі удосконалення структури його використання пропонуємо методичку оцінки пріоритетності галузей національної економіки. Визначаючи напрями та шляхи підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України, на нашу думку, слід аналізувати певні показники економіки країни. По-перше, це показники обсягу валової доданої вартості певного виду економічної діяльності в обсязі ВВП, що є загальним показником ефективності функціонування фінансових ресурсів галузей національної економіки у складі сукупного фінансового потенціалу країни, через створення доданої вартості та ВВП відбувається відтворення фінансових ресурсів.

На нашу думку, крім загального показника ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни, можна виділити приватні показники ефективності реалізації. Це рівень рентабельності операційної діяльності за видами економічної діяльності, адже високий рівень рентабельності свідчить про наявність внутрішніх можливостей формування фінансових ресурсів підприємств певної галузі у складі сукупного фінансового потенціалу країни, про ефективне функціонування та розширене відтворення фінансових ресурсів. Також, на нашу думку, приватним показником ефективності є кількість зайнятих працівників суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності у зазначених галузях, адже зайнятість передбачає і робочі місця, і отримання доходів, які впливають на величину сукупного фінансового потенціалу країни. Ще одним приватним показником ефективності реалізації вважаємо середньомісячну номінальну заробітну плату працівників за видами економічної діяльності. Розглядати ці показники є логічним для визначення напрямів та шляхів ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України, тому що їх обсяги свідчать про:

– наявність у галузі робочих місць та оплати праці, що формують доходи працівників, а отже, фінансові ресурси населення у складі сукупного фінансового потенціалу країни;

– наявність доходів населення забезпечує споживання, що формує фінансові ресурси підприємств та держави як складових сукупного фінансового потенціалу країни (через податки підприємств та податки з доходів населення);

– наявність високої заробітної плати передбачає як високий рівень споживання, так і можливість заощаджень (що є часткою фінансових ресурсів населення у складі сукупного фінансового потенціалу країни), які формують ресурси для функціонування фінансово-кредитної сфери, що акумулює вільні кошти для подальшого їх перерозподілу з урахуванням пріоритетів ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу країни.

Для обґрунтування напрямів та шляхів ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України визначимо найбільш пріоритетні для підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України галузі. За даними офіційної статистики та статистичного

щорічника України за 2013 р. [9] та попередніми дослідженнями автора [3, с. 75], обрано кілька видів економічної діяльності (сільське, лісове та рибне господарство; оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; освіта; транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; добувна та переробна промисловість), що мають найбільший обсяг валової доданої вартості в обсязі створеного ВВП та найвищі серед галузей економіки значення приватних показників, які визначені вище, ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

На основі наведених статистичних даних (табл. 1) дамо рейтингову оцінку загального та

Таблиця 1

Характеристика видів економічної діяльності за загальним та приватними показниками ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України

Види економічної діяльності	Створення валової доданої вартості в обсязі ВВП, %	Рентабельність операційної діяльності, %	Кількість зайнятих працівників, у % до загальної кількості	Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників, грн.
	Загальний показник ефективності	Приватні показники ефективності		
Сільське, лісове та рибне господарство	7,8	11,8	7,5	2340
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	14,4	9,5	26,0	3010
Інформація та телекомунікації	3,0	11,5	3,1	4599
Фінансова та страхова діяльність	4,3	6,2	0,7	6275
Освіта	5,1	8,6	0,4	2700
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	7,1	3,9	10,9	3589
Промисловість (добувна й переробна)	17,9	3,0	31,8	3763

Джерело: складено автором за даними [9]

Таблиця 2

Рейтингова оцінка пріоритетності галузей економіки для ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України

Види економічної діяльності	Створення валової доданої вартості в обсязі ВВП	Рентабельність операційної діяльності	Кількість зайнятих працівників	Середньомісячна номінальна заробітна плата штатних працівників
	Загальний показник ефективності	Приватні показники ефективності		
Сільське, лісове та рибне господарство	3	1	4	7
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	2	2	2	5
Інформація та телекомунікації	7	3	5	2
Фінансова та страхова діяльність	6	5	6	1
Освіта	5	4	7	6
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	4	6	3	4
Промисловість	1	7	1	3

Джерело: запропоновано та складено автором

приватних показників ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України серед обраних галузей (табл. 2), де найвищий показник буде дорівнювати 1, а найнижчий – 7 (у відповідності до кількості галузей).

Виходячи з даних табл. 1 і 2 можна зробити висновки, що найбільш пріоритетними є промисловість, оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, сільське, лісове та рибне господарство, освіта. Але промисловість поступається іншим галузям національної економіки лише рівнем рентабельності, який залежить та на який впливають значні витрати, що характеризує виробництво. По інших показниках промисловість займає високі позиції серед інших пріоритетних галузей національної економіки у рейтинговій оцінці.

З проведеного аналізу логічним є висновок, що один з напрямів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України передбачає удосконалення структури використання сукупного фінансового потенціалу країни, що припускає такі шляхи, як:

- зміни у співвідношенні використання фінансових ресурсів за рахунок збільшення частки, що спрямовується на розвиток реального сектору;

- пріоритетне вкладення ресурсів у прибуткові галузі економіки й підприємства та у ті, що займають більшу частку у створенні доданої вартості та ВВП, забезпечують високу рентабельність діяльності, велику кількість робочих місць і відповідну заробітну плату.

Але лише визначення пріоритетів ефективною реалізації сукупного фінансового потенціалу України не визначає вирішення проблеми, а спрямовує увагу на наступні напрями. Підтримуємо думку науковців [4, с. 14], що держава в даний час не має ефективних інструментів перерозподілу фінансових ресурсів країни на користь реального сектора загалом та міжгалузевого переливу капіталів на користь пріоритетних перспективних виробництв зокрема. Усе це вказує на необхідність перегляду існуючої фінансової політики держави, розробки нових механізмів спрямування відповідних ресурсів на потреби реального сектора з метою ефективною реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

Апелюючи до думки провідних українських учених [2, с. 19], слід зазначити, що фінансизація економіки, зростання масштабів фіктивної вартості та ускладнення структури фінансового ринку породжує складну систему фінансових інститутів, спричинює продукування дедалі більшого обсягу інноваційних фінансових інструментів, частина з яких призводить до накопичення дисбалансів і розвитку кризових явищ. Ми також поділяємо думку зазначених фахівців, що залучення кредитних коштів дозволяє підприємствам розширювати інноваційно-технологічний базис виробництва, проте на разі взаємодія між фінансовим та реальним секторами економіки гальмується внаслідок поглиблення нерівності у відносинах секторів

і посилення домінування першого над другим. В умовах дорогих кредитних ресурсів малорентабельні підприємства промисловості є неплатоспроможними позичальниками, для яких залучення довгострокового кредитування стає практично недоступним [2, с. 218]. А це, у свою чергу, негативно відбивається на формуванні, функціонуванні та ефективній реалізації сукупного фінансового потенціалу України.

Сучасні фінансово-економічні та політичні умови України ускладнили проблеми фінансово-кредитної сфери. За даними НБУ [6, с. 29], протягом 2014 р. респонденти (керівники підприємств) відзначали суттєве посилення жорсткості умов кредитування, що впливало на їхні плани щодо майбутніх запозичень: частка респондентів, які планували брати банківські кредити, зменшилася до 36,7% (на кінець 2013 р. вона становила 43,3%). Основними проблемами банківського сектору України протягом звітного 2014 р. були значний відплив ресурсів з банківської системи, погіршення якості кредитних портфелів банків та збиткова діяльність [6, с. 32]. Тож банківський сектор на сьогодні обмежений у ресурсах для здійснення перерозподілу ресурсів і кредитування тому, що в сучасних умовах складної економічної та політичної ситуації в країні погіршилися ринкові очікування та різко зменшилися банківські депозити (банківська система за 2014 р. втратила третину депозитної бази) [6, с. 12]. Розглянуті проблеми безпосередньо торкаються сукупного фінансового потенціалу країни та його складових у розрізах переливу та функціонування фінансових ресурсів.

Зазначене вище можна підкріпити даними НБУ [6, с. 58–59], які наводять поточну майже критичну ситуацію фінансово-економічного стану, що починаючи з II кварталу 2014 р. в Україні поступово посилювались та ускладнювались системні ризики, зокрема:

- ускладненість доступу до ринків капіталу, яка проявлялась через скорочення ролі зовнішніми зобов'язаннями реального сектору (з 106 до 62%), що негативно вплинуло на фінансовий стан позичальників та поглибило дефіцит фінансового рахунку платіжного балансу;

- значний квазіфіскальний дефіцит і фіскальне домінування, що проявлялись через суттєві перерахування НБУ до державного бюджету та монетизацію внутрішнього боргу (частка ОВДП в портфелі НБУ збільшилась на 171 млрд. грн., або зросла з 58,3 до 69,5% від ОВДП, які знаходяться в обігу) і призводять до подальшого розгортання інфляційних процесів та обмежують можливості НБУ щодо підтримки банків;

- зростання вартості обслуговування валютних кредитів унаслідок стрімкої девальвації національної валюти на 49,3% упродовж 2014 р., що на фоні суттєвого погіршення фінансового стану підприємств та населення негативно вплинуло на їхню можливість обслуговувати борги;

– збільшення частки недіючих кредитів (NPL) – рівень NPL у 2014 р. зріс на 6,1 п.п. та досяг 19%. Це зумовило необхідність формування значних резервів (103,3 млрд. грн.) і, як наслідок, зростання збитковості банківської системи (53 млрд. грн. за підсумками 2014 р.);

– скорочення ресурсної бази банків через значний вплив депозитів домогосподарств, який був зумовлений як об'єктивними (скорочення реальних доходів), так і суб'єктивними факторами (очікування населення щодо подальшої фінансової та геополітичної невизначеності в державі, уведення адміністративних обмежень на зняття депозитів, існування альтернативних варіантів заощаджень тощо). Депозити нефінансових корпорацій скорочувались під впливом зниження економічної активності та зовнішньоекономічної діяльності. За звітний рік банки втратили третину депозитного портфеля;

– скорочення ресурсної бази та зростання ризиків негативно позначилось на банківському кредитуванні (порівняно з попереднім роком у 2014 р. обсяг наданих нових кредитів у національній валюті зменшився на 13%, а в іноземній – на 46%).

Проведений нами огляд фінансово-економічного стану України дозволяє зробити припущення, що найближчим часом постане проблема зниження монетизації національної економіки, а отже, і зниження обсягів сукупного фінансового потенціалу країни.

Запропоновані нами вище заходи удосконалення структури використання сукупного фінансового потенціалу країни, а також здійснений моніторинг проблем фінансово-кредитної сфери свідчить, що на сьогодні це неможливо здійснити у сучасних економічних умовах України без удосконалення механізму реалізації сукупного фінансового потенціалу України. На нашу думку, цікавим, актуальним і перспективним у світлі розгляду напрямів та шляхів удосконалення механізму реалізації сукупного фінансового потенціалу України є підхід, запропонований А. Гриценком [1]. Інтерпретуючи наукові здобутки зазначеного вченого до напрямів удосконалення механізму реалізації сукупного фінансового потенціалу України, можна запропонувати такі шляхи:

– з'єднання фінансових можливостей складових сукупного фінансового потенціалу країни (надавачів фінансових ресурсів) з потребувачами фінансових ресурсів (наприклад, тристоронні договори між кредитною установою, потребувачами фінансових ресурсів і позичальниками грошей);

– альтернативні канали перерозподілу фінансових ресурсів складових сукупного фінансового потенціалу країни (що не може бути здійснено банківською системою при існуючих проблемах фінансово-кредитної сфери, рівнях відсоткових ставок та збитковою діяльністю і відтоку фінансових ресурсів із банківської сфери) здійснюються через неприбуткові фінансо-

во-кредитні установи за рахунок рефінансування центрального банку;

– механізми перерозподілу фінансових ресурсів складових сукупного фінансового потенціалу країни через неприбуткові фінансово-кредитні установи, що кредитують позичальників через комерційні банки, які отримують за це плату на рівні відшкодування операційних витрат плюс середній прибуток на величину цих витрат;

– механізми введення грошей в економіку обумовлюють, що позичальники кредитуються за низькими ставками (не вище 5% навіть при значно більшій інфляції) на термін, що враховує рівень платоспроможності кожного з них. Гроші емітуються під реальне збільшення виробництва, забезпечене матеріальними та трудовими ресурсами, що забезпечує грошима процес реалізації створеної вартості, а отже, і відтворення сукупного фінансового потенціалу країни. Це також позитивно впливає на загальний рівень кредитних ставок і зростання виробництва. Такий порядок створює альтернативний діючому (але не працюючому належним чином у силу істотної зміни структурно-функціональних характеристик економіки) механізм введення грошей в економіку, який дає змогу стимулювати виробництво, утримуючи помірну інфляцію і скоординований із нею рівень девальвації та спрямовуючи рух відсоткових ставок за низхідною траєкторією [1]. Наведений механізм активує перерозподіл сукупного фінансового потенціалу України у пріоритетні галузі для його розширеного відтворення.

Ще одним важливим напрямом підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України є пошук додаткових джерел фінансових ресурсів. Можна констатувати, що додаткові джерела фінансових ресурсів для підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України деталізуються на:

– внутрішні ресурси: залучення коштів населення (зокрема, заощаджень, переказів населенню тощо);

– зовнішні ресурси: повернення виведених із країни капіталів; залучення фінансових ресурсів світової економіки.

Розглянемо деякі з них, найбільш, на нашу думку, перспективні. Стосовно залучення коштів населення України (переказів) слід зазначити, що за підсумками діяльності внутрішньодержавних та міжнародних систем переказу коштів, створених як резидентами, так і не резидентами, у 2013 р. було переказано [5, с. 41]: в Україну – 4 918 млн. дол. США (в еквіваленті); за межі України – 827 млн. дол. США (в еквіваленті). За підсумками діяльності в Україні внутрішньобанківських, внутрішньодержавних і міжнародних систем переказу коштів, створених як резидентами, так і нерезидентами, у 2014 році було переказано [6, с. 50]: в Україну – 3 884,9 млн. дол. США (в еквіваленті); за межі України – 644,6 млн. дол. США (в еквівален-

ті). Наведена статистика показує, що у 2014 р. у порівнянні з 2013 р. значно знизилась обсяги переказів: в Україну – на 1 033,1 млн. дол. США (в еквіваленті); за межі України – на 182,4 млн. дол. США (в еквіваленті). Тож такий значний фінансовий ресурс, як перекази населенню, має тенденцію до зменшення, а з огляду на стан української економіки можна спрогнозувати, що і у подальшому буде знижуватися.

Стосовно залучення фінансових ресурсів світової економіки, то, за даними НБУ [5, с. 19], чистий приплив прямих іноземних інвестицій у 2013 р. становив 3,4 млрд. дол. США. Основним отримувачем інвестиційного капіталу був реальний сектор економіки, до якого у 2013 р. було спрямовано 83% чистих надходжень. Обсяг чистих надходжень за прямими іноземними інвестиціями у 2014 р. [6, с. 55] становив 410 млн. дол. США. У січні-травні спостерігався чистий відплив інвестицій, але у червні-грудні чисті надходження становили 1,5 млрд. дол. США переважно до реального сектору. Наведене наочно демонструє різке зниження цікавості іноземних інвесторів до вкладень в Україну, але пріоритетність існуючих інвестицій залишається за реальним сектором.

Проведений нами аналіз сучасного стану та тенденцій національної економіки, а отже, і сукупного фінансового потенціалу України свідчить про значне зниження обсягу фінансових ресурсів національної економіки.

Резюмуючи вищенаведене, можна зазначити, що:

– починаючи розгляд ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України з визначення пріоритетів спрямування фінансових ресурсів, з перебігом дослідження ми до них й повернулися, адже всі заходи взаємопов'язані та взаємообумовлені;

– усі запропоновані напрями та шляхи слід запроваджувати комплексно, що посилить ефект від їх використання, а отже, підвищить ефективність реалізації сукупного фінансового потенціалу країни.

Висновки. Вітчизняні науковці та практики мають обґрунтовані наукові підходи й потужний інструментарій мобілізації, накопичення й ефективної реалізації фінансових ресурсів різних складових сукупного фінансового потенціалу України. Але стосовно контексту ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу

країни ці заходи ніколи не досліджувалися. Запропоновані нами напрями та шляхи ефективної реалізації сукупного фінансового потенціалу України базуються як на власних вагомих аргументах та підходах, так і на ретельному опрацюванні вже існуючих, які у світлі нашого об'єкту дослідження дістали подальшого розвитку.

Запровадження зазначених заходів підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу України носить взаємообумовлений та взаємовигідний характер. Розглянуті нами напрями та шляхи є не тільки інструментами підвищення ефективності реалізації сукупного фінансового потенціалу країни, а й активаторами національної економіки.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гриценко А. Яка грошово-кредитна політика потрібна Україні / А. Гриценко // Дзеркало тижня. Україна. – 2015. – № 27 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/macrolevel/yaka-groshovo-kreditna-politika-potribna-ukrayini_.html.
2. Інноваційна Україна-2020: національна доповідь / За заг. ред. В.М. Геєця та ін.; НАН України. – К., 2015. – 336 с.
3. Портна О.В. Результативна форма відтворення сукупного фінансового потенціалу України / О.В. Портна // Проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 71–76.
4. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку / Ю.В. Кіндзерський, М.М. Якубовський, І.О. Галиця [та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю.В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т екон. та прогноз. – К., 2009. – 928 с.
5. Річний звіт-2013. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
6. Річний звіт-2014. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
7. Самофалов П.П. Напрями підвищення ефективності управління державними корпоративними правами на ринку цінних паперів та збільшення доходів бюджету / П.П. Самофалов, Г.М. Терещенко // Фінанси України. – 2006. – № 4. – С. 124–132.
8. Солodka О.О. Ефективність кредитної політики в механізмі банківського маркетингу / О.О. Солodka // Фінанси України. – 2011. – № 11. – С. 119–127.
9. Статистичний щорічник України за 2013 рік / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
10. Турило А.М. Фінансово-економічні аспекти оцінки результатів і ефективності діяльності підприємства / А.М. Турило, О.А. Зінченко // Фінанси України. – 2008. – № 8. – С. 35–44.